

בגיליון זה של "על כימיה" אנחנו גאים לפרסם בהרחבה את דבר זכייתם של פרופ' אהרון צ'חנובר, פרופ' אברהם הרשקו מהטכניון בחיפה ועמיתם האמריקני פרופ' אירוויין רוז מאוניברסיטת קליפורניה, בפרס נובל בכימיה לשנת 2004. השלושה זכו בפרס בזכות מחקרם "גילוי מנגנון התפרקות חלבונים בהשראת היוביקוויטין" - "The Discovery of Ubiquitin-Mediated Protein Degradation". אין ספק שהמאורע הוא ציון דרך למחקר המדעי בישראל בכלל ולמחקר בתחום הכימיה בפרט. קבלת הפרס מעלה את קרנה של הכימיה ויכולה להוות מנוף להוראת הכימיה בארץ. מוטב אם כולנו, מורי הכימיה, ננצל את המומנטום ונרים את הכפפה.

בגיליון זה תמצאו מדור חדש בשם **פינת השאלה היפה**. הנכם מוזמנים לשלוח שאלות שלכם, שאלות בנושאים שאתם אוהבים, שאלות המקשרות כימיה לחיי יום-יום, שאלות אתגריות ושאלות המתאימות לחידונים. והפעם מתפרסמת שאלתו של ד"ר יהושע סיוון המתאימה לפרק סטוכיומטריה.

ד"ר איתן קרין מציג לנו במאמרו **"מאדים 2004 – מסע גיאולוגי וכימי"** עדויות לכך שבמאדים היו בעבר הלא רחוק מים במצב נוזלי. את העדויות הוא מבסס על צורות הנוף, הסלעים השכבתיים וסוג המינרלים האופייניים לסביבה רטובה.

ד"ר מירי קסנר מציגה במדור **תכניות לימודים** את **"יחידת המעבדה עם דגש תעשייתי – המיזם"**. מאמר זה סוגר סדרה של מאמרים שפורסמו בגיליונות הקודמים, הסוקרים את כל תכניות המעבדה שפותחו במרכזים שונים בארץ. יחידת המעבדה שהיא חלק מתכנית הלימודים החדשה, תפסה תאוצה ותורמת רבות לאטרקטיביות של מקצוע הכימיה. מי מכם שטרם הצטרפו – מוזמנים להקדים ולעשות זאת, ויפה שעה אחת קודם. כל המרכזים המפתחים תומכים במורים המצטרפים, והנשכרים העיקריים הם התלמידים.

המדור **מחקרים בהוראת המדעים** עוסק הפעם באוריינות כימית. ד"ר יעל שורץ חושפת בפנינו במאמר שלה **"מורים ואוריינות כימית: תאוריה מול מעשה"** חלק מעבודת הדוקטוראט שלה. חלק מהממצאים שלה מלמדים שבאופן תאורטי 'מטרות אורייניות', כגון עניין בכימיה ורלוונטיות, תופשות את המקום הראשון בחשיבותו בעיני מורים, אך בפועל, עומדות מטרות אלו בקונפליקט עם מטרה נוספת – הצגת הכימיה כמקצוע אליטיסטי ושכנוע תלמידים המתאימים ללימודי המשך לבחור במקצוע. נוסף על כך הרלוונטיות של לימודי הכימיה לתחומים רבים ומגוונים ולחיי היום-יום של הפרט צריכה להיות מוטו מרכזי בלימוד התכנים הכימיים ולא 'קישוט' או העשרה.

שאר המדורים מבססים את מקומם בעיתון ומציעים כתבות מעניינות להעשרה כללית ולהפעלת תלמידים במסגרת בית ספרית ובמסגרות לחינוך מדעי מחוץ לבית הספר. עוד מוצעות בהם פעילויות למעבדה ולהוראה בעזרת מחשב.

נודה לכם מראש אם תמלאו את המשוב המצורף לגיליון.

"על-כימיה" הוא שלכם ובשבילכם!

המערכת